

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.

За границею:

на цілий рік	20 рублів
на пів року	або 40 франків
на чверть року	10 рублів
на місяць	або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаї вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Товариство ім. Івана Котляревського.

(Его повстанє і дотеперішня діяльність).

«Товариство будови руско-народного театру ім. Івана Котляревського у Львові» основано ся на статуті, затвердженім міністерством справ внутрішніх дня 9. марця 1898 р. ч. 6600.

Пекуча потреба такого товариства давала ся відчувати вже від кількох літ. Складки на будову святині руско-народної драматичної штуки впливали вже від довшого часу. Розходило ся ще о те, щоби цілу діяльність з'організувати систематично, уняти в рамки діяльності осібною, в тій цілі з'організованого товариства, котре би — відкликуючись до патріотичного загалу і розвиваючи живу усильну діяльність — взяло на себе рішуче доведене до кінця наміченої цілі.

В масі енергія звичайно не вигасне так скоро, як у одиниць; тож не дивно, що люди, котрі все піклували ся справою будови національного театру, вкінці по доволі великих перешкодах (н. пр. відкинене статута, коли его перший раз внесено) намірене діло довели таки до кінця та нове товариство оснували. Люди, що справою основана нового товариства заняли ся та статут яко основателі підписали, се був переважно гурт щирої української молодєжи. Автором статута був п. Володимир Лаврівський.

Перше засіданє комітету основателів відбуло ся дня 29. жовтня 1898; загалом відбув сей комітет під проводом п. Іл. Яремкевича, урядника «Дністра», три засіданя, на котрих приймав зголошуючих ся членів та приготавлював все, що було потрібне до скликаня перших загальних зборів.

Перші загальні збори членів товариства відбули ся дня 4. грудня 1898 р. в салі «Рускої Бесіди», при участі около 30 членів. Голова комітету основателів п. Яремкевич пояснив зібраним повстанє та ціль нового товариства, его велику вагу для нашої суспільности, та звернув ся із зазивом до руского загалу, щоби підпер патріотичні змаганя молодєжи. Відтак заряджено вибори виділу і вибрано головою товариства проф. Грушевського, заст. голови студ. мед. п. Олексу Грабовського, дальше виділ із 18 членів і 4 заступників та контрольну комісію.

При внесенях членів зазначено між иньшим, що обсяг діланя товариства є надто вузький та що товариство при тім статуті не буде могло розвинути успішної діяльності. Поставлено навіть формальне внесенє, щоби загальні збори поручили виділові випрацювати відповідний проєкт зміни статута і скликати в можливо найкоротшій часі надзв. загальні збори для переведеня тої справи. Внесенє се прийнято майже без опозиції.

Нововибраний виділ відбув 9 засідань; на конститууючій першій засіданю дня 7. грудня 1898 р. вибрано секретарем урядника суд. п. Мар. Мацілінського, а касиє-

ром урядника «Дністра» п. С. Бриттана. Тому що голова товариства п. проф. Грушевський зложив задля браку вільного часу свій уряд, провід товариства обняв заст. голови Ол. Грабовський.

Діяльність Виділу обмежила ся поки що на спорядженю проєкту нового статута; в тій цілі вибрано комісію та референта. Крім того старав ся Виділ навязати дружні відносини з «Комітетом для збираня складок на будову театру», з «Просвітою» та «Рускою Бесідою» т. є. зі всіми інституціями, що займали ся справами театру. В порозуміню з комітетом, який з порученя загального збору «Рускої Бесіди» мав заняти ся основанєм нового драматичного товариства, приготавив виділ для надзв. загальних зборів, що відбув ся дня 12. марця 1899, проєкт нового статута.

Виділ постарав ся о приміщенє для товариства; наукове товариство ім. Шевченка відступило одну комнату на засіданє нашого виділу. Крім того виділ дбав про приєднуванє членів та збільшенє маєтку товариства. Членів що дня прибуває; тепер має їх товариство 174, а в касі находить ся близько півтора сотки гульденів. Гроші складають ся на книжочку щадничу «Дністра».

Надзвичайні загальні збори відбули ся згаданого дня в салі «Рускої Бесіди» при вимаганім комплеті. Богато членів з провінції як і місцевих, що не могли лично явити ся, були заступлені через повномочників. По отвореню збору заступником голови Ол. Грабовским відповідною промовою приступлено до зміни статута, яку реферував правник п. Косевич. Після того, прийнятого зборами проєкту, товариство буде називати ся «Українсько-руске драматичне товариство ім. Івана Котляревського». Ціль товариства (будови театру) розширено в сей спосіб, що вставлено в статут: артистичний заряд театру, видаванє драматичної бібліотеки, уряджуванє лялькового театру і и. Увзглядняючи розширенє обсягу діланя товариства, що збільшав і кошти, підвищено річну членську вкладку з 1 зр. 20 кр. на 1 зр. 50 кр., та рішено, що доходи товариства будуть в висоті 70% переходити до желізного фонду будови народного театру, а позісталих 30% буде обертати ся на другі цілі товариства.

При доповняючих виборах, які слідували яко дальша точка дневного порядку, вибрано головою товариства проф. Ілїрия Огоновського, заступником голови проф. Ілїю Кокорудза (Ол. Грабовський зрезигнував задля відходу до війська), а членами виділу д-ра Евг. Озаркевича, д-ра Волод. Коцовського, ред. Мих. Павлика та студ. філ. Мих. Крушельницького.

До найпильніших справ, котрими займав ся теперішний виділ, належить придбанє від ради міскої відповідної площі під будову театру, а також завязав ся осібний комітет під проводом д-ра Озаркевича для устроюваня драматичних вистав, концертів і ин. на цілі будови.

Промова п. Барвіньського

в загальній розправі бюджетовій на 22-ім засіданю краєвого сойму дня 24. марця 1899.

(Конець).

Треба признати, що кр. сойм багато зробив для поліпшеня господарства, для рільництва і пньших з ним звязаних галузей, як годівлі товару, садівництва і т. и. для піднесеня краєвого промислу. Почин до організації Райфайзенков буде також немалою підмогою зубожілому селянству і маломіщаньству. Школи сповняють у великій часті важну задачу для просвітнього і економічного подвиженя хліборобів, підмагають їх в тім просвітні товариства, читальні «Просвіти», кружки рільничі і т. и. Розбуджує ся в нашій суспільности щораз більше змаганє до власної помочи. В законодатній дорозі повело ся досягнути певні пільги в ґрунтовім і домовім податку; може дїждемо ся ще пільг для селян при перенесеню спадщин і зміни утяжливого закона о належитостях — однак все те ще не виратує рільничого стану від занпащеня. Не поможе все те обдовженім до того ступня хліборобам, що й вірителі не певні, чи відберуть свій гріш. Чи ж тому всему маємо байдужно приглядати ся, чи маємо собі сказати: «Коли рільник не може остояти ся, то най пропаде, най зробить місце иньшому, що потрафить ліпше вивязати ся з своєї задачі, як він?» Чи держава і край дійсно мали би бути такими байдужими, щоби дали пропасти тій найважнійшій підвалині своїй?! Я думаю, що ні і що ще не треба вдавати ся в розпук, але брати ся скоро і розумно до діла, нести скору поміч, бо часу на вижаданє вже нема.

А є ріжні дороги, що можуть довести до поратованя підупавших хліборобів. Передовсім треба спинити дальше задовженє рільників, а можна би се досягнути засновуванєм хліборобских спілок, котрі в полученю з Райфайзенскими касами причинили-б ся вельми до економічного подвиженя хліборобів. Я знаю, що більшість сеї В. Палати противна з ріжних причин хліборобским спілкам і виявила свій погляд на вторічній сесії, перейшовши до дневного порядку над моїм внесенєм. Але не трачу надії, що більшість таки колись признасть мені слушність, як се стало ся з Райфайзенками, о котрі тут довгі літа селянські послы на дармо доминали ся. Однак щоб хліборобскі спілки могли успішно запобігати дальшому обдовженю земскої власности, треба передовсім перевести в краю загальний викуп селянської посілости земельної з довгів. Може та гадка видати ся комусь дивоглядною і неможливою, однак она займає щораз більше умшцирих прихильників хліборобства і то навіть в таких заможних краях, як Чехи. Годило-б ся, щоби і Виділ краєвий і В. Сойм взяли ту гадку під зрілу і світлу розвагу.

До такої операції покликана передовсім держава і держава лише має до того спроможність, щоби се перепровадити так само, як в остатних 50 роках переведено індемнізацію. Обдовженє понад всяку міру селянство і маломіщаньство має повне право нині домагати ся від держави, щоби тепер забрала ся ревно до нової індемнізації. Такий викуп наших рільників з довгів дав би ся перевести в формі конверсії гіпотечних довгів на амортизуючий ся рентовий довг, невинувальний із сторони вірителя. Амортизацією повинен бути довжний стан

зредукований до такої довжкої границі, якої би вже не можна переступити. Розуміє ся, що лише таких хліборобів можна би тим способом ратувати, котрі ще не зовсім пропащі. Одного дня належало би замкнути ґрунтові книги і докладно розслідити стан довгів.

На основі тих розслідів можна би означити, хто може бути прийнятий до тої спілки ґрунтової. Та ґрунтова спілка могла би з підмогою найвищої краєвої влади сплатити вірителів краєвими листами заставними, котрі би процентували ся і амортизували. Таким способом вірителі не стратили би нічого, а власність земська була би увільнена з довгів. Хліборобські спілки, засновані в нашім краю, могли би упорядкувати спільно з Райфайзенками гіпотечарний кредит дрібної власности земельної.

Подаю сю гадку світлій розвазі В. Палати і прошу піддержати отсю резолюцію:

«Поручає ся Виділові краєвому, щоби як найскорше поробив розсліди в цілі конверсії гіпотечарних довгів на амортизуючий ся і невисповідальний із сторони вірителя рентний довг».

Без гроша, без вкладу не потрафить господарити найліпший заводовий господар, а без викупу хліборобів з довгів мусять они зовсім пропасти, через що і держава і край стратять головну свою підвалину.

Непевність і хиткість нашого краєвого бюджету, страшна мара недобору, яка виступає перед нами вже в найближшій будучині, повинні склонити В. Палату і Виділ краєвий до енергічного діланя, щоби охоронити наш край перед тими сумними і тривожними виглядами. Не сумніваю ся ані на хвили, що В. Соїм ухвалить внесення бюджетової комісії, звернені до кр. Виділу, а між ними і візване, щоби кр. Виділ перевів всякі можливі ощадности і тим запобігав підвищенню додатків до податків, а крім того розглянув ся і перевів пересправу з правительством, щоби в найближшій часі і то вже в прелімінари на р. 1900 запевнити краєви нове жерело доходів, щоби тим способом можна дальше дбати про економічні і просвітні потреби краю. Се справа конечно, шльна і потрібна, щоби державний скарб прийшов з підмогою краєви; однак се може уратувати край перед недобором, перед дальшим обтяженем людности новими додатками, але ще не виратувє її знад тої пропасти, над якою она опинила ся. А треба конечно видобути наших рільників із страшного обдвоження, треба скріпити їх силу податкову, а тоді не будемо якрати ся хочби нових додатків до податків. Я кинув лише гадку, а переведене і виконане лишаю покликаним до того чинникам і кінчу мою промову горячим покликком: ратуймо наше селянство і маломіщанство, ратуймо рільничий став від неминучої загибелі і пропасти, поки ще час! (Славно! Славно!)

Галицький соїм.

Вчорашне ранне засіданє тривало до 4 години з полудня. Ширша дискусія вивязалась ще при деяких рубриках, іменно при рубриці о коштах шупасництва, відтак при рубриці о жандармерії і при Дублянській школі рільничій. При останній справі приймив соїм майже одностайно резолюцію пос. Крамарчика, котрою звиває ся виділ краєвий, щоби він в виду великих коштів на сю школу а дуже малого хісна з сеї інституції прийшов на слідуочій сесії з відповідними внесеннями. Досить згадати, що школа ся посідає 21 учеників, а 20 професорів; що пенсія директора доходить до 6.000 зр., а плата всіх професорів виносить 46.000 зр. річно. При позиції о жандармерії підніс пос. Новаковский деякі заміти проти поведєня жандармерії по селах. При шупасництві забирали слово демократи польські і др. Окуневский. Бюджет на рік 1899 прийнято в другім читаню, а на завтра заповів маршалок третє читанє і ухвалу фінансового закона.

Вечірнє засіданє почалось о 8. години. На порядку стояла справа зміни реґуляміну. Перший contra забрав слово пос. Окуневский. Бесідник сказав, що се внесенє на зміну реґуляміну зовсім неоправданє. Руїнуємо установи

батьків, не доріши до них. Причин до зміни реґуляміну нема ані в минувості, ані в теперішности. В польских соїмах було розгильне ліберум v-to. Доки організм польскій був сильний, то і се ліберум veto не надуживалось. Чи і Рейтана були би ви викинули острим реґуляміном? Ви малі проти ваших великих батьків. Ви засланяєтесь Віднем. Чому не дивите ся на Пешт? Там більшість уступила перед меншістю і прийшло до компромісу, а Відень все хирляє. Ви боїтесь галицких Вольфів? Чи реґуляміном здержите виступи Вольфа? Реґуляміном викличете обструкцію в нашім соїмі, бо ви обнизуете чувство. Боїтесь пятаї курії? А чи лише пята курія робила обструкцію? Як-раз ні. Там, у Відни, роблять обструкцію прусофільскі іредентисти. Таких елементів чейже ми не маємо. Ми до революції не спосібні, а тим менше спосібні до того селянин бідний. І ви хочете такого посла-селянина викидати з сеї сали? Селяни не ненавидять вас, они лише люблять свій нарід. Проект ваш заострєня реґуляміну не тільки неоправданий, він і нерозумний. Чи будете силою викидати мене або Дашиньского? Я не піду сам, я буду кричати і кусати. Чи велите мене викидати слугам? То так шануете гідність посла? Посол буде битись з слугами соїмовими, а ви будете на се дивитись? Які средства постановили ви в новім реґуляміні? Ви навіть не означили способу викидання послів. Для нашого соїму острійшого реґуляміну не треба, поки захсидить можливість, що правиця піддержує внесенє лівіці. Чи судьба вас засліпила, що важитесь в такій несвітлій хвили, хвили дефравдацій і мальверзацій, накидати соїмови острі реґуляміни? Ви самі проектуєте тулу обструкцію, бо вствяляете самі в реґулямін параграф, що при рішаню питань можна жадати 10 мінуть павзи, щоби надуматись. При нашім острім реґуляміні можна буде сто разів робити обструкцію. Хиба що хочете, щоби маршалок ломив реґулямін, хиба хочете, щоби у нас штурмовано так само президію, як в віденськім парламенті. — Пос. Яворский говорив за ухваленем острійшого реґуляміну. Він представляв консеквенції, які виїшли в віденськім парламенті з недостатку доброго реґуляміну. Острійший реґулямін має обезпечити галицкій соїм від всяких катастроф. Культурні народи мають острі реґуляміни в своїх парламентах. Нам треба гармонії і згоди більше, як кому-небудь другому. Ухвалені параграфи — надіє ся посол — не будуть примінані, а лишатє ся на павері. — Пос. Бернадзівский (провідник людовців), говорив проти заострєня реґуляміну. Пос. Віктор Чайковский говорив за зміною реґуляміну. Він хоче острійшого реґуляміну в виду ростучої сили соціальної демократії, що негує народність, індивідуальну власність і пропагує колективізм враз з анархією. Пос. Романович говорив проти внесення комісії. Він констатує, що доси соїм обходив ся без реґуляміну і з провізоричним реґуляміном, ухваленим в 1865 р. Забурєнь не було, мимо що реґулямін, як кажуть, має люки. Були в соїмі нашім острі розправи, але не виходили ніколи поза границі приличности. Ми живемо в иньшій атмосфері. Дотеперішний реґулямін вистав нам на 38 літ, а в сїм лежить доказ, що нам иньшого реґуляміну непотрібно. В віденськім парламенті були иньші причини до дикої обструкції. Туди внесенє пристрасть національну і сказано собі, що в імени народности все вільно. Ви знаєте, що капуста шевцеви помогла а коваля убила. Що для Німців добре, те нам непотрібне, сего нам не накидуйте. Шож після нового реґуляміну має бути каранє? Ви сего не сказали, а в такім случаю можете сеї новий реґулямін надужити. А як надужите єго, то вже не буде способу, вгамувати покривджених в своїх правах послів. Тоді не вистанє ніякий реґулямін. Ваш проект зміни реґуляміну неясний, він не дуже елястичний. Для того ми протестуємо вже нині проти вашого нового реґуляміну. Виж самі знаєте, що ви сю зміну реґуляміну тихцем підготовляли і навіть з'обовязали ся, що при ухвалі єго нікого не буде в соїмі бракувати. Чи так робить ся діло? Чи се чесне поступованє? Ви з гори рішили нас переголосувати, накинати нам новий реґулямін. Чиж дивниця, що ми в виду того заняли неґативне становище? Ви жадали від нас згоди. А що ми сказали? Ми сказали добре, але відро-

чить цілу справу до другої сесії. Наш реґулямін потребує поправи, але і на иньших полях. Виж самі не держите ся старого реґуляміну. На примір, не предирімаєте поділу соїму на секції, щоби переводити вибори до поодиноких комісій. Ви вибираєте комісії через «комісію-матку». Стилізація нового реґуляміну є також дуже недостаточною, а ще більше недостаточним саме справозданє. Пос. Романович вніс проте, щоби цілу сю справу відослати до краєвого виділу до розслідженя і поставленя відповідних внесенєв. Пос. Вуйцік зрік ся слова. Пос. Среднявский (людовець) говорив проти зміни реґуляміну. Відтак яко генеральний бесідник говорив ще проти намірєних змін пос. Вахнянин, за зміною пос. Влад. Чайковский. (Річ пос. Вахнянина подамо в повній основі). Референт, пос. Тищенецкий, повтаряв аргументи своїх товаришів по мисли вже без ефекту. Він був дуже елегійний, голос єго дрожав, коли перейшов на історію послідних літ Польщі. Приступлено до голосованя. Пос. Романович поставив внесенє на поіменне голосованє. Се прийнято. За відрочаючим внесенем Романовича було лише 39 голосів проти 82. За переходом до дневного порядку була рівнож меншість. Посли з лівіці і рускі виїшли з соїму. Деякі демократи (7) лишили ся, почім прийнято змінєний реґулямін і в третім читаню.

Слідувало справозданє шкільної комісії о середних школах. Пос. Окуневский замітив, що в справозданю находить ся рескрипт ради шкільної, в котрім каже ся, що наука руского языка є лише предметом науки взглядно-обовязкової, що лиха нота не впливає на загальний поступ, та що в V. класі будуть польскі ученики зведені з рускими, перші по році науки, другі по чотирох роках. Бесідник жадає поясненя що до сего рескрипту. Що се значить, що лиха нота з руского языка не шкодить? Яку повагу буде мати учитель руского языка, коли єго нота не впливає на класифікацію? Чому наука старого языка перенесена аж до 8-ої класи? Чому руский ученик не буде потребувати учитись сего староруского языка, познакомлюватх ся з перлами памятників староруских? Чого не видано тако-рескрипту для науки старопольского языка? Чи в сїм проявляє ся любов ради шкільної до руского языка? Бесідник констатує, що і число учеників-Русинів в гімназиях не переходить числа учеників-жидів. На заміти пос. Окуневского відпові вїцепрезидент ради шкільної пос. Божиньский. Що до науки руского языка, то приписи, видані радою шкільною, не дотикають руских гімназий, а лише польскі. Там язык руский є лише надобовязковим і длятого нота з сего предмету не може впливати на загальний поступ. Та полєкша дана на те, щоби Поляки записувались на науку руского языка в польских гімназиях. От се цілє рескрипту. Літа науки руского языка для Поляків обмежено на 4 роки, від класи IV. до VII. включно. Хлопці ходять разом на науку, щоби вправились через розмову з Русинами в язиці рускім. Стара література руска непотрібна для польскої молодежи. Она має навчити ся лише живого языка руского, а не старопечерковного. Памятник «Слово о полку Игоревім» пізнаєть молодіж польска з руского і польского перекладу. Рада шкільна не мала протє ніякої злої волі, видаючи сеї рескрипт. Пос. Не било вєць висняє причину, для якої число учеників-Русинів таке малє. Причина лежить в тім, що ученики-Русини виходячі з народних шкіл, не в силі обстати іспитів вступних до гімназий польских. З сего виходить, що Русинам треба домагати ся помноженя руских гімназий. Референт, Екд. пос. Тарновский, не відповідає на заміти пос. Окуневского, а лише на заміти пос. Небилловця. Що число учеників-Русинів малє, причину сеї прояви треба шукати в родичах, що не посилають своїх дітей в більшім числі. Справозданє прийнято. — Соїм рішив відтак завізвати правительство до заснованя польскої гімназии в Мельца. Проти того заявив ся пос. Міхаловский і жадає заснованя такої гімназии в Дембиці. Пос. Кремпа боронить Мельца. Селяни хотять сего. Громади зобовязали ся до жертв. Дембица може посилати своїх дітей до Тарнова або Ряшева. В Дембиці є лише 26 домів християнских. Деж помістились би ученики, хиба у жидів? Пос. Божиньский забирає в тій справі неутральне ста-

НОВИНКИ.

новиско. Рада шкільна зявилась за Дембицею, щоби облекшити переповнене гімназії в Ряшеві. То було рішучим. Пос. Рей заявив ся за Мельцем. Люд польський сего домагає ся. Він і жертвує багато на сю гімназію. Против Мельця говорив ще пос. Тарновський. Засноване гімназії в Мельці уважає він партикуляризмом. Референт Райський боронив Мельця. За Мельцем голосовало 43 послів, за Дембицею 23. Соім показав ся некомплетним. Резолюцію на засноване реальної школи в Кросні прийнято, але здає ся також без потрібного комплету. Послїдне засіданє 24., відбуде ся ві второк 28. марця. Засіданє замкнув маршалок о годїні 12³/₄ по півночі.

Перегляд політичний.

Справа конференції в цілі загального розбросія що раз то більше займає кабінети і відбиває ся вже навіть дуже сильно в біжучих справах. Сполучені Держави возьмуть участь в конференції, але з великим застереженем. Їх посол буде поступати після інструкції, яку одержить від Сполучених Держав. Так застереже ся він, що Сполучені Держави не можуть обмежувати зброєня, бо їх оружні сили єть далеко дрібніші, як бути повинні. Не можуть також зарікати ся уживаня торпедовців і підводних човнів, бо не думають ограничати своїх винаходців. По гадці Сполучених Держав голівну вагу треба класти на міжнародні мирові суди.

На конференцію і на евентуальні єї висліди кидає цікаву тїнь вість, що єї ухвали не мають обовязувати держав, на нїй репрезентованих. Клявзуля та має находитись на одній з послїдних нот Муравєва, котрої публично доси не оголошено. Клявзулю ту уміщено длятого, бо нема мирного способу, щоби зневолити якусь державу до сповнення зобовязань, котрих она на себе не взяла, до узнаня ухвал, на котрі она не годила ся.

Тимчасом гадка царя про конференцію розбросія відбила ся сильно на справі дуже дражливій, а іменно на відносинах Росії і Англії в справі хінській. Найновїша телеграма з Лондону доносить в єї справі таке:

«Справа Ніучванг (позики англійско-хінської на ту залїзницю) вже уложена на повне вдоволенє Англії. Російський ряд змінив остаточно свої первістні жаданя, що відносять ся до єєї части манджурського питаня, а заразом одержав російський амбасалер в Лондонї, барон Стоаль порученє, щоби донїс англійському прем'єрови, що цар перед конференцією хоче дати Англії доказ свого мирного і дружного духа. Однак Росія не зрікає ся права жадати від Хін сатисфакції за нарушенє конвенції з марта минулого року і прїречень, на котрих російський посол Гіре опер свої послїдні протести. Переговори в справі розмеженя границь впливів англійських і російських в Хінах поступили значно наперед».

Цїла ся вість, а головно єї значїне викликало в Берліні велике заклопотанє. Говорять там, що дипломатия німецька вистерїгала ся доси висувати понятя границь інтересів, а коли се вчинили Росія і Англія, то і другі держави вступають в їх слїди.

Ся грозьба Німеччини готова однак не богато помочи. Коли Англія і Росія (а через послїдну Франція) угодають ся в справі Хін, то другі держави, що остріли собі зуби на посїлости хінські, готові відійти з нічим. Для Німеччини пропадає тоді надїя на розширенє ся на півострові Шантунг. Італїї на узисканє затоки Санмун. Італія грозила вправді, що вишле цілу ескадру зложеноу з пяти кораблів до Санмун, однак показує ся, що она не в силі сего виконати, бо два кораблі треба направляти, що займе найменше місяць часу. При розмеженю впливів англійско-російських в Хінах готові виграти лише Японія і Бельгія. З тих послїдних набула концесію на будову залїзницї на просторї 2000 кілометрів з Пекїну до Ганкова і жадає для неї в Ганкові куєня землі, з котрої могла би боронити залїзницю від розрухів. Крім того старає ся Бельгія о концесію на залїзницю з Ганкова до Кантону, отже до берегів моря, через що значна часть краю перейшла би під вплив Бельгїї.

— **Москвофільська агітація на Буковині.** Перед кількома днями доношено о викритю москвофільської агітації, ширеної між гімназіяльними учениками в Чернівцях. Тепер черновецькі дзєвнички німецькі і польські доносять про се близші подробиці. По розвязаню москвофільського акад. товариства «Буковини», кількох руських слухачів університету засновало при помочи старших черновецьких москвофільів товариство «Карпат», що складає ся переважно з членів спомагаючих, не-академиків, бо слухачів університету є там всего 5 чи 6. В виду сего члени товариства зачали глядати нарибку серед молодежи середних шкіл і стягати до «Карпата» гостей зпоміж учеників обох черновецьких гімназій. З початку стягано їх нїби то на науку хорального співу, але згодом почали їх обучати в язичі російським. Агітація общеруська поступала скоро, а голови гімназіяльств розгорїлись цареславїєм так далеко, що коли черновецькі Русини устроювали минулого року вечер в честь Шевченка і старали ся о виступ хора учеників середних шкіл, нї один з посїтителів «Карпата» не хотїв брати участь в євїятї українсько-русского поета. До виконаня руських пісень мусїв комітет запозичити ся учениками-Волохами. Вкінци дійшло до того, що ученик VIII. кл. Геровський перейшов з обряда грек. кат. на православїє і записав ся до школи не яко Русин, але «Руський». Збаламученї хлопці, навіть дїтваки з II. кл. гімназіяльної, на перекір приписам, почали уживати в шкільних зошитах при науці рускої мови правописи етимологічної, замість приписаної фонетики. Все те разом звернувало увагу професорів і по витці до клубка, відкрито вкінци організацію збаламученої молодежи. Хлопці з початку виширали ся всего, але остаточно признали ся. Гімназіяльні власти скінчили вже переслухованє учеників і акти цілої справи предложили шкільній радї краєвій. «Єєї сумний слуцай — пише черновецька Gaz Polska — не полищайть без наслідків і неодному з дїтваків може звихнути будучність цілого житя. Шкільна власть має очевидно рішати лише о винї тих, що-до котрих посїдає компетенцію. Але як де, то тут збаламученї хлопці є лише слїпим мечем, котрим орудували руки старших, а на жаль, безкарних агітаторів. Ученики гімназіяльні мусять відтерпіти за рублі, котрі з певністю не до їх вплинули кишенї».

— **Галицка каса щаднича.** Після нового статута щадничої каси, має бути виділ вибраний в єєї спосіб, що 8 членів вибирає соїм, а чотирох загальні збори товариства. На членів, вибраних соїмом, пропонує краєвий виділ: кн. Андрея Любомірського, д-ра Ярослава Куляковського, директора «Двістра», д-ра Адольфа Лїлїєна, шефа львівського дому банкового, Станіслава Незабитовського, властителя дїбр, Євгенія Пирожинського, радника краєвого видїлу, д-ра Леонарда Пентака, професора університету, Івана Шульця, будівничого і адвоката д-ра Тадея Соловія.

— **Демонстрация социялістів.** В понедїлок мали відвѣту ся у Львові в пасажи Гавемана в тов. «Zgoda» збори робїтників з порядком дзєвничим: «Що робить соїм?» Зібрало ся дуже богато учасників, але поліційний комісар заявив, що збори заборонені із зглядів формальних. Зібранї удали ся з пісню «Szerzenie sztandar» на устах під соїмовий гмах, де взнесено оклики в честь соціяльної демокрації, загального права голосованя, «на ліхтарню з Урбаньским» і т. д. Сильно сконсігнована поліція берегла порядок, котрий демонстранти нічим впрочім не нарушили.

— **Процес Зіми і Вендриховского,** як доносять з Ряшева, буде рішати ся перед тамошним судом присяжних.

— **Пятнистий тиф** вибух у Львові в дільниці Личаківській. Стверджено вже чотири слуцаї. Недугу перенесено мабуть з підльвівського села Дїдїлова, де она ширить ся в страшний спосіб.

— **Віче Стояловців** відбуло ся в Кракові в суботу і в недїлю. Першого дня відбули ся лише довірочні збори в одній реставрації. Проводив посол-селянин Шаєр і виголосив похвальну бесїду для кс. Стояловского. Відтак кс. Стояловський виступив против Данєляка і Шпондра, котрі єго опустили, і назвав їх лїньюхами. Заповів також борбу против Чехів, назвавши їх «славянськими жидами». В справі сполуки всїх галицьких сторонництв людських висказав кс. Стояловський погляд, що о такїй сполуці не може бути і мови. Сполучити ся може лише нарід і то під єго прапором. На вічу недїльним включено передовсім із сторонництва Данєляка, а Шпондрови дали час до намислу. Потім ухвалено бюджет сторонництва в квотї 2000 зр. на вибори і агітації, а на секретаря 500 зр. Ухвалено дальше кілька резолюцій політичних і постановлено, що кандидувати на посла може лише той, хто три літа належить до сторонництва. Вибраний послом до соїму має залатити 150 зр., а до ради державної 300 зр. Вкінци вибрано партійний виділ, а на єго чолї поставлено кс. Стояловського.

— **Економічне віче** відбуде ся дня 3. цвїтня с. р. в латиньській понедїлок Великодний, в Станиславові в міській сали коло рускої перкви, заходом тамошної філії «Просьвіти» і «Підгірської Спїлки». На референтів упрощено самих здібніших людей. Те віче буде ще тим різнитись від других, що дана буде можливість всїм учасникам висказати свої гадки. Длятого початок назначено точно на 12 годину в полудне, аби до 8-ої було досить часу. По вічу будуть всї, котрі схотять приступити в члени Підгірської Спїлки, складати удїли (один удїл 10 зр. і 1 зр. вписового).

— **Непорозуміння на політехніці** не устають. В звязї з недавними авантурами при нагодї проголошеня ректоратом засудів на вічевих демонстрантів предложили технїки ректорови поданє заосмотрене в двїста кількадесят підписів, з домаганєм виточеня слїдства всїм учасникам віча. Сенат постановив вдоволюти сему бажаню. Рівночасно роставив сенат на слуцай, як би по великоких ферях не настали нормальні відносини, зачинити політехніку і відтак розписати нові виеси. Замїтна також та обставина, що виділ «Bratniej pomocy», задля котрої по части прїйшо до теперїшних непорозумїнь, зложив свої мандати.

— **Самосуд.** На ярмарку в Тисьменици кишеньвий злодій, жид, украв селянинови 360 зр. Жидюгу зловили селяни на горячїм вчинку і справили єму таку лазню, що той по кількох днях помер.

— **Грізний огонь** вибух дня 18. с. м. о 3-їй год. по полудни в Синевідську нижнім, повстрийського, і піддуваний сильним вихром замінив в короткім часї в попїл 11 господарств зі всїми господарськими засобами і знарядами. Загальна шкода виносить 12.000 зр., обезпечена в Краківським товаристві лише в висотї 3350 зр. Причина огню доси незвістна.

— **Банк країв коронних (Länderbank).** Дня 24. с. м. відбули ся 18-ті з ряду звичайні загальні збори сего банку. Акціонар Бавм питав ся, чи і о скілько банк стратив в наслідок послїдної катастрофи в Галичині. Генеральний директор Пальмер відповів, що не принесла она ніяких страт, бо банк був заангажований лише в інтересах олії скального і не оставав в ніяких зносінах з іншими інтересами. Чистий зиск банку за минулий рік виносить 2,960.153 зр. З тої суми призначено два милїони на 5-процентову дивиденду, решту відложено до резерви, фонду диспозиційного і фонду пенсійного, а 163.023 зр. призначено на тантємми для членів ради управляючої, для губернатора і урядників банку. Др. Мархвіцький зрік ся вибору до ради надзираючої, оправдуючись тим, що є у Львові занадто занятий.

— **Складки на памятник Пушкина** в Росії плинуть дуже поволї і досягли доси лише 9860 рублів. Сю невелику суму побільшив значно дар міської ради петербурської, котра на ту цілї визначила 25.000 рублів. Загалом отже зібрано доси 34.960 рублів.

— **Дрібні вісти.** Великі сніги упали на Угорщині і Австрії доліпній. В Австрії морози доходять до 19 степенів. — В Кочуба, недалеко Великого Варадина на Угорщині, знищив огонь понад 100 моргів ліса; пожар повстав в наслідок підпалєня. — В Чернівцях повісила ся в єтайні жінка залїзничого урядника Штосова.

Телеграми.

Копенгага, 28. марця. В найблизшїм часі удасть ся до Хін даньський военний корабель під проводом кн. Вальдемара, щоби і для Данїї узискати в Хінах відповідну територію.

Нью-Йорк, 28. марця. Дзєвнички доносять, що филиппїнських повстанців виперли Американци з окопів і прогнали в ліси.

Петербург, 28. марця. З припорученя царя розівслав міністер заграничних справ гр. Муравєв циркулярї до російських, дипломатичних представителів за границею. В тих циркулярах поручає їм висказати подяку тим, що листовно або телеграфічно заявили свою згоду за манїфестом мира. Цар добачує в єїй прояві поруку для пропагованя ідеї мира і загального супокою межи народами.

— **Франкфурт н. М.,** 28. марця. Frankf. Ztg. доносить з Царгорода, що першого хірурга на дворї султана, Еміра башу, увязнили в султанській палатї з причини, що єго власна жінка обвинила єго о заговір на житє султана.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп. особ.	приходить о годині		посп. особ.	відходить о годині	
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7:40	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	" Янова	
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50	" Кракова (Відня, Варшави)	
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова	
	10:35	" Іцкан, Сучави	9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:45	" Ярослава, Любачева	9:53	" з дв. Підзамче	
	1:01	" Янова	9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
	1:40	" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	" з дв. Підзамче	
2:15	—	" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Піда.	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:30	—	" на дв. гол.	2:50	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	
	5:00	" " Козови, Бродів на дв. Піда.		" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ря-	
	5:25	" на дв. гол.		" шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.	
	5:40	" Іцкан, Сучави	3:00	" Стрия, Сколього тільки від 1/5 до 30/9	
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева	4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Піда.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3:30	" на дв. головний	4:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
5:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	" Тернополя з двірця головного	
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	" Сокала, Рави рускої	
9:45	—	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44	" Янова	
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.	11:00	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
			11:27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рїзнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. вел. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперьяль) удїляє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

Всілякі
КУПОНИ
і
вильосовані
—
цінні папери
—
виплачує без потручення
провізії або коптів
Контора виміни
1 ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного
Контора виміни і відділ
депозитовий перепесені до
льокалю партерового в бу-
динку банківім.

ТОВАРИСТВО
для розвою рускої штуки
стоваришенє зареєстрованє з ограніченою порукою
у Львові, ул. Підвалє ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релїгійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Цїлю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публики духовної і сьвітської, надїємо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеї ціли численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —
З глибоким поважанєм **Дирекция.**

— Товариство не послугує ся агентами. —

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сїльського житя.

Цїна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ
Емілії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.
приймає ласнаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах.
НАУКУ КРОЮ удїляє в осїбних годинах
Замісцеві панночки приймає на помешканє

Учитель
орган руского Тов. педагогічного двотижневникого педагогічно-наукового, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уважливне артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Цїна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.
Видавець: **М. Заячківский**, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне
впрот з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посліках почт. в ціні по: зр. 9:20, 10:20, 10:70, 11:20, а спеціальність по 12:20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3:70, 4:10, 4:90 франко. —
Іивші товари по умірених цінах.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Дмитро Затурский
поруває свою
робітню обуви мужескої, жіночої і для дітїй
у Львові, улица Коперника ч. 5.

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотїйби найупірнійшої, або астми, навіть дуже давненої і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гаранцію великої, уздоровляючої силї тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правдива лише у
A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Виріб тдевалїй, і елегантний Цїни умірєні. Замовленя з провінції залагоджує відвотною почтою.
140